MINNEN

från

BIBLIOTEKSGATAN 5

af

K. E. NORSTRÖM

(Stenografiskt upptecknade)

STOCKHOLM
Författarens förlag.

STOCKHOLMS
* Stads Bibliotek *

Öfversteprästens ämbetsskrud.

Ebr. 8. 2 Mos. 28: 4.

Vid genomläsandet af Moseböckerna skall det säkerligen förvåna eder att finna så många och noggranna föreskrifter angående den israelitiska gudstjänsten, tabernaklets bygnad och form, dess inredning och dekoration, offertjänsten med dess ceremonier, altarena, prästernas klädedräkt, det sätt på hvilket de skulle förrätta sina sysslor, allt är ända in i de minsta enskildheter noggrant beskrifvet. Man skall dock säkerligen icke längre förvånas öfver att finna dessa föreskrifter rörande småting, då man betänker, att hela det levitiska förbundet i sin helhet och för den skull också i hvarje liten detalj är en förebild till det förbund, som Gud i tidens fullbordan skulle upprätta genom sin son. När vi aktgifva på det sätt, hvarpå Gud har gått till väga för att väcka och vidmakthålla längtan och hopp hos människorna efter den frälsning, som skulle uppenbaras i tidernas fullbordan, skola vi finna, att han handlar såsom läraren, hvilken har lärjungar att undervisa. Han har inrättat sin undervisning och afpassat sina uppenbarelser efter deras uppfattningsförmåga, hvilka skulle mottaga undervisningen och uppenbarelsen. När vi i dag se tillbaka på det sätt, hvarpå Gud uppenbarade sig för Israel för 3 à 4,000 år tillbaka, så anse vi detta uppenbarelsesätt såsom i

många fall barnsligt och alltför mycket sinligt. Men vi glömma då, att en 4,000-årig uppfostran fört mänskligheten ett långt stycke framåt och att vi nu äro bättre i stånd att fatta Guds uppenbarelse än israeliterna då voro. Och om vi, vid återblicken på den dåvarande uppenbarelsen, kalla den enkel, barnslig, ja enfaldig, handla vi alldeles på samma sätt, som den genom kunskap mognade mannen, om han vid tanken på sina första steg på studiebanan skulle ringakta och le åt den första begynnelsen. Gud har allestädes rättat sina uppenbarelser efter deras fattningsförmåga, hvilka mottagit dem. För den skull är det som det levitiska förbundet är så fullt af förebilder, hvilka voro ägnade att undervisa och att uppväcka hopp och längtan. Det är sedt från denna synpunkt, som vi kunna förstå dessa bilder. Många af de i det levitiska förbundet förekommande föreskrifterna kunna förefalla oss små och betydelselösa; men kom ihåg, att det är genom bilder och sinnebilder, som andliga sanningar där framställas och att såväl bygnadsformen som färgen och allt som tillhör tabernaklet och offergudstjänsten pekar hän på de andliga sanningar, som en gång uppenbarade genom Kristus då skulle kunna fattas utan någon bild.

Vi vilja nu en stund sysselsätta oss med betraktandet af öfversteprästens ämbetsskrud. Rik, som den är, utgör den i sin helhet en bild för hvad den fullkomlige öfversteprästen, Jesus Kristus, en gång skulle vara i det prästadöme, som genom honom skulle upprättas. Öfversteprästen var det levitiska förbundets förnämste person, ty han intog en ställning, som höjde honom öfver allt folket, han intog en slags med-

larställning. Det var endast han, som hade rätt att en gång om året på den stora försoningsdagen ingå i tabernaklets allra heligaste för att beständka nådastolen med offerdjurets blod och att på så sätt å hela Israels vägnar inför Jehova frambära den försoning, som deras synder kräfde, och sedan han fullgjort detta sitt åliggande, trädde han åter ut till den församlade menigheten och bestänkte den med återstoden af blodet för att sålunda bringa Guds svar till det utanför helgedomen väntande folket. Så talade han å folkets vägnar inför Gud och å Guds vägnar inför Israel. Han var föreningslänken mellan folket och Herren; det var detta, som hans ämbete ålade honom.

Men detta medlareskap, det förstån I, var i sig själft alldeles ofullkomligt. Det enda öfversteprästen hade med sig inför Herren var den slaktade bockens blod, och vid öfriga tjänstförrättningar askan af den ko, som var framburen på brännoffersaltaret. Och detta offer var ju otillräckligt, så mycket mer som han behöfde för hvarje år frambära ett liknande offer, hvilket likväl icke förmådde rena dem, för hvilka det frambars. Men han skulle som öfverstepräst oupphörligt peka hän på den sanskyldige öfversteprästen, om hvilken Ebreerbrefvets författare säger: »Kristus, som har kommit som öfverstepräst för det tillkommande goda, har genom sitt eget blod en gång för alla ingått i helgedomen, sedan han vunnit en evig förlossning». Det är såsom en förebild till Jesus Kristus, som allt det som handlar om öfversteprästen i det levitiska förbundet får en stor, härlig och djup betydelse, och det är från denna synpunkt vi vilja betrakta öfversteprästens ämbetsskrud.

Ofversteprästens ämbetsskrud utgjordes af lifkjortel eller kåpa, mantel, bröstsköld och hufvudbindel. Kåpan var en af tvänne tygstycken sammansatt kort kjortel, som öfver axlarne sammanhölls med ett par onyxstenar, i hvilka voro inristade Israels tolf släkters namn, sex släktnamn i hvardera stenen. Hvad beträffar kåpan, så hade den förbundets färger. Dessa voro tre: blått, rödt och hvitt. Det heter här: »De skola göra kåpan af guld, af mörkblått och mörkrödt och rosenrödt och tvinnadt hvitt garn.» Hvarför skulle lifkjorteln bära dessa förbundets färger? Jo, därför att själfva klädedräkten skulle påminna om de bestämmelser, hvilka tillhöra det fullkomliga förbundet emellan Gud och den fallna människan. Förbundets blåa färg var trohetens symbol. Således skulle öfversteprästens ämbetsskrud påminna om troheten hos den allsmäktige Guden, om trolösheten hos de fallna, men därjämte att deras trolöshet icke kunde göra Guds trohet om intet.

Det förbund, som i förstone var stiftadt mellan Gud och hans barn på jorden, var grundadt på rättfärdighet. Gud fordrade lydnad, och människan hade kraft att lyda; men så afvek människan från lydnadens väg, och följden blef, att hon trädde ut ur förbundet med Gud. Gud var icke trolös, ehuru människorna voro det; hans trohet kunde icke omintetgöras af människors otrohet, och för den skull beslöt han, att på nådens och barmhärtighetens väg rädda det släkte som icke kunde räddas på rättfärdighetens. Trofastheten, nåden och barmhärtigheten uppenbarade han därigenom, att han gaf sin son. Men innan ännu fullheten af hans trohet framträdde, lät han den förebildas genom

förbundets färg i öfversteprästens kjortel. »Din Gud är trofast». Det var denna sanning, den kommande öfverstprästen skulle uppenbara och ådagalägga.

Men på samma gång han ådagalade att Gud är trofast, uppenbarade han att Gud är kärleken. Och kärlekens färg, eldens, den röda färgen, fans också i öfversteprästens lifkjortel. Gud älskar. Denna sanning förkunnades således genom öfversteprästens ämbetsdräkt. Den evige kunde icke se släktet förgås, den himmelske fadern kunde ej se sina barn förloras, utan att med evig kärlek uppenbara sig till deras frälsning. Han är trofast i alla sina löften och oföränderlig i sin kärlek, och denna kärlek var så stor, att han utgaf sin son världen till en återlösare.

Men hans kärlek och trohet är grundad på rättfärdighet. Hans kärlek och trohet hafva rättfärdighet och renhet till grund. För den skull fans också nti öfversteprästens lifkjortel förbundets hvita färg, påminnande Israel om den oskuld och renhet, Herren kräfver hos dem, hvilka skola vara hans. Israel hade brutit sin Guds bud och därigenom förvållat sin egen undergång. All synd är orättfärdighet inför Gud, och syndens lön är döden. Och ehuru Gud är trofast och kärleksrik, så att han räddar, är dock denna räddning möjlig endast på rättfärdighetens väg. För den skull är den hvita färgen självfva prästadömets färg och innebär, att de som framträda inför Herren skola vara rena. Nu var väl öfversteprästen i Israels förbund själf icke ren, men hans ämbetsdräkt profeterar om den fullkomlige öfversteprästen i nya förbundet, och han skulle vara ren allt igenom, på det han

skulle kunna framträda inför Gud och frambära ett rent och sanskyldigt offer till försoning för våra synder.

Lifklädnaden var uppfästad medelst tvänne onyxstenar, hvilka sutto på hvardera axelstycket, och i dessa onyxstenar voro Israels släktnamn inristade. Och hvarför denna anordning var vidtagen, säger oss det upplästa kapitlet: »På det att öfversteprästen skulle på sina axlar bära deras namn inför Herrens ansikte till en åminnelse.» Israels släkters namn skulle han bära på sina axlar, när han gick in i helgedomen och förrättade sin tjänst. Det finnes ett ord hos profeten Esaias, som förklarar betydelsen af detta, det ordet nämligen, som säger om Jesus: »Oss är födt ett barn, en son är oss gifven, hvilkens herradöme är på hans axlar.» Jesus Kristus skulle hafva sitt prästadöme, men ett prästadöme ej inskränkt till Israel blott, utan omfattande hela världen, d. v. s. alla som äro Adams barn. Men detta prästadöme skulle upprättas af honom själf, det skulle aldrig kunna blifva något prästadöme, förrän han som öfverstepräst gjorde det till prästadöme genom sitt eget offer. För den skull heter det om öfversteprästen i levitiska förbundet, att han skulle bära Israels barns åminnelse på sina axlar, när han ingick i helgedomen. Han var den starke och Israel den svage. Det är den starke, som bär; det är den svage som skall bäras. Han bar Israel, när han gick in i helgedomen.

Och så måste det förklaras och tillämpas på Jesus Kristus. På den stora dagen, när han ingick i helgedomen för att tjänstgöra och offra sitt lif till försoning, bar han sitt prästadöme på sina axlar, lyfte upp oss, då han genom

kraften af sitt blod försonade oss med Gud. Vi voro sjunkna och vårt hopp förloradt. Jesus Kristus åtog sig vår sak, han åtog sig att blifva vår försonare, vår ställföreträdare, att bära oss inför Guds ansikte för att i och med försoningen af våra synder genom sitt utgjutna blod öppna väg för oss in i helgedomen. Syndens och dödens makter reste sig mot honom. Men han trampade vinpressen ensam när alla öfvergåfvo honom. Allas våra synder lades på honom. Men han vann seger öfver syndens och dödens makter och ropade till slut: »det är fullkomnadt.» Och så lade han den grund, på hvilken alla syndare under alla tider skulle få bygga sitt hopp och vara säkra.

Men det heter vidare, att man skulle göra öfversteprästen en mantel eller silkeskjortel, som skulle hafva förbundets blåa färg. Den bestod af ett fyrkantigt tygstycke, som var försedt med ett hål, så att det kunde trädas öfver prästens hufvud, och denna mantel sammanhölls sedan om lifvet med ett bälte. Denna öfverklädnad eller silkeskjortel räckte ungefär till öfversteprästens knän, och rundt om hela dess nedre kant voro granatäpplen och klockor fästade, så att det var en klocka och ett granatäpple och så en klocka och ett granatäpple o. s. v. rundt hela nedre fållen af öfversteprästens silkeskjortel. Och hvarför det skulle så vara omtalas också i kapitlet, nämligen på det att ljudet af öfversteprästen skulle höras, när han gick in i helgedomen inför Herrens ansikte för att förrätta sin tjänst.

Lägg märke till de två symbolerna: bjällrorna och granatäpplena. Det ena är en symbol af den röst som kallar, det andra är en symbol af den mättnad och näring som gifves. När

således öfversteprästens bjällror kallade Israels barn från helgedomen, där han tjänade, var det för dem en påminnelse, att på den lifkjortel, hvarifrån ljudet kom, funnos äfven granatäpplen. Det var sålunda en bild af den kallande röst, som inbjuder till mättnad, till tillfredsställelse, och lif. Också hafva klockorna och granatäpplena för alla tider blifvit symboler af den nytestamentliga öfversteprästens kallelse till åtnjutande af lif och välsignelse. Klockorna häntyda på det evangelium, som ljuder ut öfver den vida världen och har återfunnit sin höga andliga betydelse i det ordet: Gån ut och prediken evangelium för alla människor och gören alla folk till mina lärjungar. Det är den kallande rösten, som höres från honom, som är kommen för att gifva lif och frid. Det är den kallande stämman, som drager människornas sinnen till honom, som utropar: »Kommen till mig, så varden I saliga alla världens ändar.» Klockorna äro symboler af evangelii förkunnelse öfver världen, och de hafva fått en motsvarighet i tempelklockorna, hvilka ännu i dag på sitt sätt återupprepa den kallelse, som Israel hörde i bjällerklangen från det inre af helgedomen. Du har utan tvifvel hört deras språk och måhända förstått det. När på sabbatsmorgonen templets portar öppnas och skaror vandra dit upp för att deltaga i den sköna och härliga Herrens gudstjänst, ljuda i skön samklang templets klockor; först de stora, sedan de små, och så alla tillsamman, kallande stora och små att samfäldt komma inför Herrens ansikte i hans helgedom.

Men gudstjänsten där skall icke vara tom och innehållslös, utan full af välsignelse för

hjärtan, som hungra efter rättfärdighet. Granatäpplet har sin motbild i brödet, som nedkommit från himmelen och gifver världen lif. Rösten som kallar till Gud bjuder på evangelii välsignelse, och den som hör denna röst och kommer skall finna lif och frid utan penningar och för intet.

Det heter vidare: Du skall göra öfversteprästen en bröstsköld. Äfven den skulle hafva förbundets färg, men den hade en annan uppgift. Den var på sätt och vis en prydnad. I denna bröstsköld infattades i guld tolf ädla stenar, och i hvar och en af dessa stenar skulle ett af Israels släktnamn inristas, på det att öfversteprästen skulle bära Israels barn på sitt hjärta till en beständig åminnelse, när han gick in i helgedomen inför Herrens ansikte. Förut heter det: på det han måtte bära Israels barn på sina axlar; nu heter det: på det han må bära Israels barn på sitt hjärta. Skillnaden i dessa uttryck förstå vi snart. Man bär den svagare på sina axlar, men man bär den man älskar på sitt hjärta. Så skulle Jesus Kristus, nya förbundets präst, icke blott vara den starke, som bär sitt herradöme på sina axlar, utan han skulle bära sitt folk på sitt hjärta, älska det, ja, älska hvar och en med en trofast och evig kärlek. Det är det skönaste som kan sägas om frälsaren, om det nya förbundets öfverstepräst, att han älskar, älskar oss alla med evig kärlek. Och om sig själf betygar han, att han är den gode herden, som gifver sitt lif för fåren. Ingen har större kärlek än att han låter sitt lif för sina vänner. Och aposteln säger: »Gud bevisar sin kärlek till oss däruti, att Kristus har dött för oss, medan vi ännu voro syndare.» Hans

kärlek uppenbaras ej allenast genom den död, hvilken han utstod för att frälsa, utan denna kärlek uppenbaras fastmer sedan för hvar och en enskild, som träder i beröring med honom och som känner kraften af det förbund, som genom honom är stiftadt. Jesus Kristus älskar icke blott alla i allmänhet, utan han älskar hvar och en särskildt. Och för alla, som genom tron äro inneslutna i hans förbund, för alla som äro delaktiga af hans prästadömes välsignelse, finnes rum i djupet af hans hjärta, där han bär dem och kommer ihåg dem. Han älskar dem med personlig kärlek. Jesus Kristus har vård om dig, om du annars genom tron är delaktig af hans förbunds välsignelse. Han älskar dig med den kärlek, som är högre och starkare än någon annans och han bär dig sålunda på sitt hjärta.

Sedan heter det: Och du skall i skölden inlägga Urim och Tummim, och dessa skola ligga på Arons hjärta när han ingår inför Herrens ansikte.

Dessa tvänne ord betyda »ljus och fullkomlighet». Hemlighetsfulla som de äro har man icke rätt kunnat utforska deras mening eller det sätt på hvilket öfversteprästen medels dem inhämtade Herrens vilja; men att de motsvara de två uttrycken i nya testamentet: »nåd och sanning», det är man tämligen ense om. I så fall uppenbaras de hos nya förbundets öfverstepräst. Och det öfverensstämmer med aposteln Johannes' ord: »Nåd och sanning är kommen genom Jesus Kristus.» Den öfverstepräst, hvilken bär hvar och en i sitt prästedöme på sitt hjärta, äger också förmågan att kunna leda dem i sin nåd och sanning, så det går dem väl. Ljus och

fullkomlighet, nåd och sanning äro de tvänne bestämmelser, som känneteckna det sätt, hvarpå han leder den själ, som anförtror sig i hans vård. Annars är mörker och ofullkomlighet det som tillhör allt mänskligt, mörker med afseende på framtiden — vi veta ingenting om det som ligger framför oss; ofullkomlighet med afseende på det närvarande — vi äro beständigt utsatta för att taga fel om den rätta vägen. Och om vi vore lämnade åt oss själfva, så återstode för oss intet annat än att gifva hoppet förloradt. Men då vi således icke våga lita på oss själfva utan anförtro oss åt honom, som är världens ljus och låta honom vara vår ledsagare, då skall det förvisso gå oss väl. Du kan trygt anförtro dig åt hans vård, ty han är insatt i sitt ämbete för att leda dem som hoppas på honom till den fulla sanningen sådan hon är uppenbarad genom Jesus Kristus.

Och så läsa vi till sist: Du skall göra en skifva af rent guld, och på den skall du med signetristning inrista orden: »Helig Herranom.» Och denna skall du fästa vid ett mörkblått snöre, och hon skall sitta på hufvudbindeln. Hufvudbindeln utgjordes af en lång linda, som lades om hufvudet i flere hvarf och frampå denna bindel fästes den omnämda guldskifvan med den betydelsefulla inskriften. Därmed betecknades, att öfversteprästen tillhörde Herren. Han skulle liksom frambära inför Israel Jehovas helighet och låta hela sin tjänstförrättning vara att uttryck därför. Och det är just hvad Jesus Kristus gör. Han är själf en uppenbarelse af Jehovas helighet i denna världen, han är Herrens helighet, ty om sig kan han säga: »Jag och fadren äro ett.» Jag har uppenbarat ditt namn för de män-

niskor, hvilka du har gifvit mig af världen.» Han är den helige, hans lif och uppgift betecknas med det ordet »helig Herranom». Han är helig i sitt prästadöme, ty han säger om sig själf: »Jag helgar mig själf för dem, på det att ock de må vara helgade i sanning.» Hans uppgift är att delaktiggöra alla, som höra till hans prästadöme, af sin egen helighet.

För att nu blifva delaktig af det nya förbundets välsignelse kräfves, att du underordnar dig detta förbunds vilkor och låter dess öfverstepräst jämväl blifva din öfverstepräst. Han måste personligen för dig utföra samma tjänst, som Israels präst fordom utförde för den enskilde i Israel, d. v. s. han måste genom sin trofasta kärlek bära dig på sitt hjärta och genom kraften i sin försoning bära dig på sina axlar inför Guds ansikte. Och det är detta han åstundar få göra. Han är villig att bedja och mana godt för oss, och han kan göra det genom kraften af sitt blod, som sannerligen utplånar synderna. »Vi hafva en försvarare när fadren, Jesus Kristus, som äro rättfärdig.» Mot blodröda synder är han vår försonare, för de hjälplösa och maktlösa är han den starke hjälparen, som förmår att lyfta upp dem, som till honom sätta sin lit. Den kraft, hvarmed Jesus Kristus uppehåller den som tror, stärker den som tjänar och gläder den som hoppas på honom, är sådan, att honom icke ett fela kan. En sådan öfverstepräst som är fullkomlig, säger apostelen, behöfva vi, om vi skola blifva delaktiga af helgedomens välsignelser.

Och han, som förmår att lyfta upp och frälsa dig, han älskar dig jämväl, han bär dig på sitt hjärta på samma gång han bär dig på sina skuldror. Det finnes ingen tanke som så

kan krossa ett människohjärta, som den, att Gud har glömt, att Gud har öfvergifvit. Och för att för alltid rädda hvarje själ som hoppas ifrån detta tvifvel, heter det: »han bär dem på sitt hjärta,» han älskar dem med evig och trofast kärlek, och hans kärlek, väl ej alltid förstådd, är likväl densamma. När vi då i denna världen möta förhållanden, som till och med äro pinsamma att blott tänka på, då är det väl, att vi få anförtro oss och vår sak i kärleksfulla händer. Och skall jag verkligen nödgas genomgå svårigheterna, skall jag nödgas att möta sorg och nöd, då är det bäst för mitt hjärta att veta, att jag har en vän, som är stark nog att hjälpa mig och kärleksrik nog att aldrig öfvergifva mig.

När sjuklingen lämnar sig åt operationsknifven, är det en tröst för honom att veta, att den hand, som håller knifven, icke blott är skicklig, utan att det äfven finnes ömhet där. Så behöfva vi icke endast veta att Herren har makten, utan att han älskar. Och hvad han gör, det gör han väl, därför är hans ord en borgen. Han bär oss på sina axlar, han bär oss på sitt hjärta, han är vår sakförare, han är vår förespråkare, han leder oss, hans väg är rätt och fullkomlig äfven då vi ej förstå den, ty ljus och fullkomlighet utmärka honom. Hans uppgift, som är att fullkomligt frälsa dem som tro, skall framgång hafva. Komme då rik välsignelse af hans offer och förbön öfver våra hjärtan för tid och evighet.

Herrens verk och vägar.

Upp. 15: 2—4.

(Predikan på 4:de böndagen 1892.)

I kapitlets första vers heter det, att skaran, som stod på glashafvet inför Guds tron, sjöng en ny sång, Mose och Lammets sång. Det är denna sång, som utgör vår text. Dess lydelse är sådan: »Stora och underbara äro dina verk, rättfärdiga och sanna äro dina vägar, du folkens konung.» Det är om Herrens verk, som den återlösta skaran sjunger: det är underbart, och om hans vägar och domar: de äro rättfärdiga och sanna.

Då de heliga författarne tala till oss om Herrens storhet och underbara visdom, så hänvisa de till betraktelsen af hans skapelse, hvilken allestädes röjer hans makt. De gamla österländska folken sysselsatte sig, måhända mera än de flesta andra folk, med studiet af stjärnevärldarne. Orientens strålande himmel drog deras tankar och sinnen in bland denna underbara stjärnehär, som ständigt uppenbarade nya rikedom ar i prakt och glänsande färgspel. Släktled efter släktled hade dessa himmelens väktare från sina troner blickat ned på jorden med dess växlingar och skiften. Abraham såg dem från sitt tjälls dörr, då han, en främling bland främlingar, mottog löftet att

blifva Israels stamfader. Job tillfrågades om han kunde binda Orions knippe eller upplösa sjustjärnans band. Förtrogen med betraktelsen af denna tallösa här utbrister den konungslige sångaren: »Himlarne förtälja Guds ära och fästet förkunnar hans händers verk.» I en senare tid har den store aposteln Paulus gifvit ord åt samma tanke, då han säger: »Guds eviga kraft och gudom varder uppenbar, då den beskådas af gärningarne, nämligen världens skapelse.»

I det upplästa kap. hos Esaias ställes Israel Guds storhet för ögonen i orden: »Hvem mätte vattnet i sin hand och uppmätte himmelen med spann, och fattade jordens stoft i en skäppa och vägde bergen på en våg och höjderna på en viktskål? Upplyften edra ögon högt och sen. Hvem har skapat dessa? Han som i sin ordning utför deras här, som ropar dem alla vid namn, han, för hvilkens stora makt och starka kraft ingen af dem uteblifver.» Ställa vi oss i dag inför samma Guds skapelse och låta himlarne förtälja hans ära, skola vi då icke nu, som de heliga fordom, nödgas bekänna: Du Gud, som skapat dessa världar af intet och bestämt deras tal, huru underbart stor måste ej din kraft vara, huru djup din visdom!

Har likväl icke inför denna allt omfattande storhet en motsatt tanke, stundom med förfärande kraft, trängt in i din själ? Din egen litenhet. Vår värld så liten, hvad betyder väl dess vara i Guds ögon? De människor, som röra sig här, huru mycket väga de väl på hans vågskål? Och du sjelf *en* bland dessa millioner, som i närvarande ögonblick befolka vår jord; har han väl någon vetskap om dig? Och dessutom, dina enskilda planer och beräkningar, fröjder och sor-

ger, förhoppningar och trångmål, hvad betyda de väl i världsskaparens ögon? Är icke min väg fördold för Gud? Se där några af dessa frågor, hvilka stundom hemsöka vårt ängsliga hjärta och injaga förskräckelsen där. Så mycket mera berättigade tyckas de vara som vårt sätt att tänka, till och med när det gäller Gud, så ofta bestämmes af inflytanden från förhållandena omkring oss. Det är icke sällsynt bland människorna, att ju högre upp de komma i makt och inflytande, desto lättare glömma de småtingen. Att vara stor på jorden betyder ofta detsamma, som att förgäta de små där. I likhet härmed kastar oss också den världsvisa förnumstigheten sitt tvifvel före: Huru skulle väl Gud befatta sig med enskildheterna i detta växlande jordelif? Högt upphöjd öfver världen låter han den gå sin gång, styrd af de orubbliga lagar, hvilka hålla henne vid makt. Det är emot dessa världsvishetens tankar, som Jesus säger oss: Kasten alla edra omsorger på Herren, ty han har omsorg om eder.»

Gud är stor, säger människorna, därför glömmer han oss. Gud är stor, säger uppenbarelsen, därför kommer han ihåg oss. Ja, han har t. o. m. räknat våra hufvudhår.

Det är likväl icke från denna synpunkt vi nu vilja betrakta detta Guds underbara verk, utan i stället sammanställa textens förra del med ett ord af Paulus, där han säger: »Huru obegripliga äro Herrens vägar och outransakliga hans domar.» Guds verk äro icke blott beundransvärda, utan jämväl underbara, i det de ofta framstå ofattliga inför våra ögon. De omgifvas stundom af en hemlighetsfullhet, genom hvilken vår skumma blick ej förmår intränga. Deras innersta

mening trotsar så ofta alla våra frågor och all undran, samt ställer oss inför nödvändigheten att tro, utan att förstå. Vår synkrets är trång och begränsad, hvarför vi också misstaga oss i våra domar.

Jag har någonstädes läst eller hört en legend af följande innehåll: En krigare återvände en dag till sitt fädernesland från ett främmande land, där han deltagit i blodiga slaktningar. På vägen till sitt hem red han gångstigen öfver en skog. Som dagen var varm steg han af hästen, att släcka sin törst ur en vid vägkanten befintlig källa. Då han böjer sig öfver källan glider plånboken ur hans bröstficka och utan att märka förlusten fortsätter han sin väg. Några ögonblick därefter kommer en gosse gående gångstigen fram, och som han gick förbi källan, hittar han plånboken, stoppar den i sin ficka och fortsätter vägen. Omedelbart därefter kommer en gammal gråhårsgubbe, som trött af vandringen satte sig vid källan att hvila, sedan han släckt sin törst. Krigaren, som under tiden upptäckt förlusten af sin plånbok, kommer nu ridande i sporrsträck tillbaka till källan, viss om att han tappat den där. Då han trots alla bemödanden ej återfinner den, tager han för gifvet, att den gamle mannen hittat och undangömt henne. Emedan han efter upprepade frågor får samma nekande svar, riktar han slutligen sin karbin mot den gamles hufvud med hot att jaga en kula genom honom, om ej hans plånbok återlämnas. Som den gamle mannen äfven nu nekar, men krigaren likväl anser honom skyldig, aftrycker han sitt skott och den gamle faller död för krigarens fötter. »Om Gud frågar efter människornas öden», utropar den tviflande åskådaren, och om han skipar rätt på jorden, huru

kan han då tillåta att den gamle gråhårsmannen dör för en rå krigares kula. En osynlig röst svarar honom då: För tolf år sedan mördade denne man här i skogen gossens fader för att råna honom på hans penningar. Gossen, som allt sedan dess varit faderlös, ville jag belöna med de penningar, som krigaren på orättfärdigt sätt erhållit.» Det som för den kortsynte åskådaren syntes som orättvisa var likväl i självfva verket blott sträng rättvisa.

Huru ofta försiggå ej rundt omkring oss händelser, hvilka synas innebära lika mycken orätt och där vi, trots hvarje bemödande att förklara dem, likväl icke finna något förnuftigt samband mellan orsak och verkan. Och blickar du in i ditt eget lif, så står det måhända också där någon af dessa oförklarade skickelser, som sammankrympte ditt hjärta och höll på att beröfva dig tron på en allestädes vakande försyn. Vi staka ut vår väg, bygga vår framtidsbygnad och kämpa för att hinna målet. Men ack, framtidens förlåt är allestädes ogenomtränglig för vår spanande blick. Morgondagens skickelser bära vi ej i vår hand. Nära målet för våra önskningar, såsom det tyckes oss, kastas vi af motgångens svallvåg långt tillbaka från den kust, vi voro så nära. På den väg, som syntes oss ren och fri, stöta vi plötsligen, lik vandraren i natten, på hinder, hvilka trotsa hvarje bemödande, då vi söka att undanrödja dem. Det är dessutom ej nog med att hinder och oförutsedda stötestenar ligga i vår väg mot det lifsmål, för hvilket vi kämpa, utan motgångarne och olyckorna lägga stundom sin allt krossande hand öfver det sträfsammaste lif, då däremot de mindre förtjänta gynnas af en lycka, som vi hafva svårt att förstå, hvarför den just

borde vara deras lott. Framgång och motgång, lycka och olycka, lif och död träffa här människor under förhållanden, hvilka inför det mänskliga förnuftet aldrig skola blifva fullt förklarliga.

På fallets dag blef en lag gifven som säger: »du skall äta ditt bröd i ditt anletes svett, till dess du åter varder till jord igen, hvaraf du tagen är». Med eller mot vår vilja, äro vi alle underkastade denna lag. Dock, huru underlig synes ej dess tillämpning. Två män gå vid hvarandras sida genom lifvet. Den ene bekymrar sig föga om framtiden och tager, såsom man säger, »lifvet lätt». Honom går allt väl i händer, lyckan gynnar hans företag. Den andre för ett sträfsamt lif med träget arbete, utan att likväl någonsin komma längre, än att hans lif blir en fortfarande kamp för att hålla sig uppe. Undsluppen ett trångmål, hastar hans väg mot ett annat.

Vi stå alla lika inför lidandet, smärtan och döden. De äro syndens oundvikliga följder. »Förskräckelsens konung» förer sin spira utan inskränkning af mänsklig vilja. Likväl tyckes det, som kunde han föra den med en större urskillning. Där borta sitter den gamle sjuklingen, »gammal och mätt af lefvande», oförmögen att reda sig själf och således en börda för andra. I samma hem uppväxer den unge blomstrande, lefnadsglade ynglingen, med alla förutsättningar att blifva något i världen. En dag sträcker döden ut sin spira. Ynglingen nödgas följa, men den gamle lämnas kvar.

Enslingen, okänd och glömd, får lefva, modern, omgifven af de många små, ryckes plötsligen bort.

Sjukdomen och lidandet följer så ofta den

rättfärdige i spåren, då orättrådigheten ler i hälsa och medgång.

Det är en blick in i dessa lifvets underbara skickelser, som är den hårda pröfvostenen för vår tro. Och man må ej tro, att det blott är de ytliga själarne, eller de som söka förevändningar för att komma undan sanningen, hvilka här finna svårigheter. Nej, till och med för dem, som bemöda sig att underordna sina tvifvel under Guds försyn, blir vägen ofta svår. Huru skola vi då göra inför alla de tvifvel, som otron kastar oss i vägen? När hon bjuder oss se på »alla dessa orimliga förhållanden» och utmanande öfverlägset kastar oss frågan före: om vi ännu trots allt detta verkligen vilja påstå, att en god och kärleksrik försyn styr världen? Skola vi modlöst tiga och ursäkta oss för att vi ännu våga hysa en dylik mening? Eller när det är skickelserna i vårt eget lif, som väckt denna här af mörka tankar, skola vi då ängsligt söka dölja för oss själfva hvarom striden gäller? Nej, först och främst låtom oss högt förkunna och innerligt tro, att Gud är kärleken, och emedan han så är måste hans väg vara god, äfven om den är dold i mörker. Hans planer må vara underliga, men hafva ej dess mindre ett härligt mål. Och hvarför skulle vi ej kunna tro därpå, äfven om vi ej förmå genomskåda dem.

Kan väl soldaten, som, inklämd mellan sina kamrater bland moln af rök och sårades skrän, öfverskåda slagfältet där blodig seger vinnes? Eller skulle väl befälhafvarens krigsplan till hela sin vidd behöfva uppenbaras honom för att blifva erkänd som god? Är det ej honom nog, att fylla den post, han fått sig anvisad, för att så bidraga till den gemensamma segern.

Gud utför ett verk i denna värld hvilket genomgår tidsåldrarne. Han ensam har sett alla dess enskildheter och vet hvartill de tjäna. För mig är det nog att veta, att såsom hans makt är sådan är ock hans kärlek, och fördenskull nöjd med den plats mig blifvit anvisad, lita på att han skall veta att föra sin kärleks vilja till seger.

Vidare säger texten: »rättfärdige och sanne äro dina vägar». Det är den lofsjungande skaran på glashafvet framför tronen, som sjunger denna sång. Den plats, från hvilken deras vitnesbörd ljuder, jämte erinran om den strid, de nyss utkämpat, gifver åt deras sång en ännu högre och fulltonigare klang. Det är nu de se rättfärdigheten uti Guds styrelse öfver den värld, där de själfva en gång voro offer för lidandet och mödan. Skaran där inför tronen har en dubbel rätt att blifva hörd, då hon aflägger sitt vittnesbörd: den plats hon innehar och kännedomen om den värld hvarifrån hon kommit.

Att »glashafvet» har en sinnebildlig betydelse förstå vi lätt. I motsats till dunklen och töcknen i denna värld, hvilka neka oss att rätt förstå Guds vägar, ligger den eviga världen uppenbar för deras ögon. Så lätt, som föremålen på jorden kunna ses genom det genomskinliga glaset, kastar evighetens ljus sin klarhet öfver det ogenomträngligaste mörker, hvari tidens skickelser lågo insvepta. Hvad tron här höll fast utan att förstå, det skådas ansikte mot ansikte där. De många »hvarför», som den stridande församlingen under kampen mot inre och yttre fiender så ofta bäfvande framstälde på jorden, hafva här funnit sin lösning i lika många tillfredsställande »därför» blottade af hans vishet, som gör sin väg uppenbar för alla sina helige.

Denna återlösta skara har dessutom själf kommit ur den stora bedröfvelsen. Hon har »genom mycken bedröfvelse ingått i Guds rike». Många bland dem hafva på jorden utkämpat en strid för sin tro, om hvars häftighet vi blott äga en dunkel föreställning. Martyrskapets alla fasor, en hånande världs fiendskap, de förföljdes alla umbäranden, fattigdom och sjukdom, mödor och brist, inre strid och utvärtes räddhåga — allt detta är dem icke främmande. De hafva i kampen för kronan varit likstälde med alla sina efterföljare i världen. Det töcken, som omsveper oss, förmörkade en gång äfven deras väg. Tro utan att se var den orubbliga lag, under hvilken äfven de en gång voro stälda.

Nu är striden utkämpad, mödan öfverstånden och den eviga världens morgon har uppgått ljus och härlig. Med alla deras erfarenheter och minnen från jorden, belysta af Herrens klarhet, utropa de nu: »rättfärdiga och sanna äro dina vägar du folkens konung».

Det säges att då Salomo bygde Jerusalems tempel, lät han allt bygnadsmaterial därtill beredas utom Jerusalem, på det att ej sorlet af hammarslag och yxhugg skulle höras inom den heliga stadens murar. Hvarje arbetare hade sin uppgift. Somlige höggo timret, andre forslade det fram, somlige bröto stenar ur hälleberget under det andra formade dem; ingen visste mycket om den andres arbete. En dag äro alla materialierna färdiga och forslas till det heliga berget, där sten lägges till sten och templets murar resas under den konungslige byggmästarens ledning, till dess inför Jerusalems häpnande innebyggare templet en dag tronar från Herrens bärg

— en af de skönaste bygnader, som världen någonsin skådat.

Så bygger också Gud sitt tempel af lefvande stenar. I denna värld samlar hans kärlek bygnadsmaterialet därtill. I sorg och plåga, från lidande och tårar, under strid och arbete beredas vi för en plats i hans härliga tempel. Men då en dag hans verk är fullbordadt, skall den heliga staden komma ned såsom en prydd brud till sin man och templet utan vank resa sig inom dess heliga murar. Ingen värk, ingen plåga skall höras inom den eviga stadens heliga portar. »Herren själf skall aftorka allas tårar».

Ja, svarar du, den eviges planer må vara storartade och upphöjda, likväl behöfver dock mitt hjärta förnimma ännu något mera. För mitt lif i denna värld kräfver min själ personlig erfarenhet af hans kärlek, samt vissheten om att äfven jag är af honom ihågkommen.

Mellan Guds handlingssätt och människors ligger den stora skilnaden, att han ej liksom de är likgiltig för den enskildes väl, blott han når det utstakade målet. På jorden betyder ofta den enskildes lycka eller undergång så litet, blott de stora planerna förverkligas. Hvad betydde slagfältets döda för en Napoleon, endast Frankrike blefve stort och mäktigt. Soldaten var för honom gjord att uppoffras, om hans egen ära därigenom kunde förhöjas. Hos Gud är det icke så. Hans seger är de fallnes upprättelse, hans ära den eländas frälsning.

I Jesus Kristus har han för oss blottat djupet af sin kärlek. Se hän mot det kors, där världsförsonaren midt i döden för sina bittraste fiender beder: »Fader förlåt dem det, ty de veta icke hvad de göra», och du har funnit det svar, som

bättre än allt försäkrar dig om att hans vilja är din frälsning.

Men den kräfver din tro, ditt öfverlåtande af kropp och själ i hans händer. För utgången svarar han.

Förstår du ej hans väg, så håll honom fast, och när den morgon uppgår, då du blandar din röst med den triumferande skaran inför tronen, skall äfven du kunna instämma: »rättfärdiga och sanna äro dina vägar, du folkens konung».

Den kristnes hopp.

(Öfversättning från Jacob Paulli.)

Rom. 15: 4—9.

Det finnes ett ordspråk hos oss, som säger att »hoppet bär konungakrona», och det ligger en djup sanning innesluten i dessa få ord. Om en konstnär ville framställa hoppet, skulle han säkerligen göra det i form af en hög, ljus gestalt med strålande blick och krona på hufvudet såsom en symbol af den makt, som hoppet har öfver alla släkten. Där hoppet härskar, finnes kraft att uthärda och bära lifvets nöd; där det är borta, dukar man under i lifvets kamp. Därför heter det ock i den djupsinniga grekiska sagan, att då olyckorna såsom ett gudarnes straff strömmade ut öfver verlden, fingo människorna likväl behålla hoppet kvar. Tages detta bort ur världen, då återstår oss intet annat än förtviflan.

Inom den egentliga sinneverlden finnes det ju ej en enda af oss, som icke känner hoppets kraft. Föreställom oss, att en människa är vid randen af undergång. Hennes arbete slår fel, under det andras går väl; hennes förhoppningar grusas, under det att andras gå i uppfyllelse utöfver deras egen förväntan; alla hennes hjälpkällor utsina, medan de för många andra flöda rikligen öfver. Och ändå krossas hon ej, emedan hon lefver i hoppet att ännu allt kan förändras. Hoppet, det konungakrönta, öfvervinner allt hennes missmod. — Eller det

är en af våra kära som ligger sjuk, måhända döende. Med kärlekens uppfinningsrikhet och uthållighet kämpas det dag och natt mot den fruktansvärde fienden. Och det som gifver såväl den sjuke som de, hvilka vårda honom, kraft att hålla striden ut, är hoppet, det konungakrönta hoppet; där detta förloras, återstår intet annat än en stjernlös natt med sitt hemska mörker. Och för att nämna ännu ett exempel: tänken på den förlorade sonens fader. Ack, han har många bedröfvade likar i världen, fäder och mödrar, hvilka sörja öfver ett barn som kommit in på fördärfvets väg. Men såsom jag föreställer mig, att han, som satt där i sitt hem, där daglönaren hade bröd i öfverflöd, beständigt väntade på att hans son skulle återkomma, så fasthålla också fäder och mödrar bland oss hoppet på den förlorades återkomst; de *kunna* icke annat, ty att gifva sina barn förlorade vore det samma som att förlora en del af sitt eget lif.

Och likväl besannas det allt för ofta, att sådana förhoppningar äro ingenting annat än kringflytande plankor på världshafvet, hvarpå de skeppsbrutna för en liten tid söka rädda sig, men också blott för en liten tid. Det gifves dock, Gud vare ära, ett hopp som förmår bära en människa öfver alla mörkrets djup, men detta hopp är af annan art. I vår föreliggande text talar aposteln till oss om detta hopp, hvilket när allt kommer till allt, är det enda, där med rätta bär konungakrona.

Om detta heliga hopp användes i det nya testamentet ett par uttryck, hvilka beteckna såväl dess väsen som kraft. Paulus talar i Efeserbrefvet om »hoppets hjälm»; hoppet skall alltså skydda mot de dråpslag, som vår fiende vill

tillfoga oss. Och lika litet som en stridsman i den gamla tiden gick att möta fienden utan hjälm, skola vi gå till striden utan att äga salighetens hopp. I ett annat af hans bref kallas hoppet: »själens fasta och trygga ankare.» Det skall sålunda hålla vår själ fast vid lifvets kust, så att ej stormen må drifva vår farkost ut bland bränningarna att krossas. Det är om detta hopp, som vår text talar, då det säges, att »vi skola' hafva hopp genom tålamod och skrifternas tröst.» Midt ibland ett släkte, der å ena sidan hopplösheten är förhärskande och å den andra så många blott jordiska, förgängliga förhoppningar regera, är det dubbelt nödvändigt, att visa hän mot det kristna hoppet, det heliga evighetshopp, som med sanning bär konungakrona. Det är också därom vi vilja tala.

Jag sökte nyss visa, huru vi alla, rent mänskligt sedt, behöfva hopp. Men vi vilja nu för en stund icke blott tänka på näringsbekymmer, sjukdom och liknande nöd. Låtom oss däremot erinra, att vid sidan häraf finnes det tillstånd af annan beskaffenhet, i hvilka det är oss ännu mer af nöden att lefva under hoppets kraft, såvida vi ej skola föras hän mot undergång.

Vet du något af hvad det vill säga att vara *djupt bedröfvad* öfver dig själf, och det lif du fört? Det behöfver därvid icke vara himmelskriande synder, som träda fram för ditt minne såsom dystra skuggor från det förgångna. Det finnes mycket annat, som när vårt öga en gång öppnas därför, kan gnaga och tynga vår själ. Hurudana hafva vi väl varit i vårt hem och i vårt umgänge, huru slöa och omedgörliga, huru otacksamma mot Gud, oaktadt han gifvit oss så mycket godt framför våra likar, huru kalla

och likgiltiga för våra lidande och nödstälda bröder? Huru likgiltiga hafva vi ej varit i användandet af Guds ord, som blifvit oss anförtrodt, och den bön, vid hvilken de dyraste löften äro förknippade? Allt detta samlar sig nu anklagande mot oss. Hvar finnes någon hjälp?

Måhända känner du till det förskräckliga tillstånd, som heter *anfäktelse*. Det synes, som hade Gud dragit sig långt bort för att glömma dig. Du ropar till honom, men han tyckes icke höra dig; du klagar och tigger om frid, men får ingen; du förtviflar öfver alla de onda tankar. som dyka upp i din själ, och söker att jaga bort dem, såsom Abraham fordom skrämde bort roffoglarne från sitt ofer, men de komma tillbaka igen.

Ett sådant tillstånd är förskräckligt. Du vill icke släppa din Gud, din bön, din tro, och likväl tyckes det dig som om du skulle förlora allt. Under allt detta träder den viktiga frågan åter fram: hvar får jag hjälp?

Har du måhända erfarenhet af hvad det innebär att frukta för *döden?* Det är väl icke alltid, som denna står framför oss såsom förskräckande, ty lifvet synes oss antingen tomt eller tungt, och vi hoppas genom honom få befrielsen. Men det är stundom helt annorlunda. Dels öfverfaller oss då ångesten, emedan kärleken till lifvet är så stark, att vi klänga oss fast vid denna värld med all vår kraft, och dels uppdyka allehanda tviflets tankar om hvad som väntar oss i det mörka, okända landet. Och just arkare ångesten blir, ju mera tviflet får makt, dess mer mörkt synes oss detta öde djup, som ligger framför vår fot; och frågan arbetar sig åter fram: hvar finnes hjälp?

Det blir snart tydligt, att hos världen icke finnes någon hjälp. Antingen möter hon oss med den djupaste likgiltighet, eller också är hennes svar, om hon annars ger något, föga trösterikt. »Hvarför bekymrar du dig öfver, att ej ditt lif varit fullkomligt; däraf kan ju ingen berömma sig? Hvarför plågar du dig själf under oupphörligt grubblande öfver huruvida Gud är dig nära, hörer din bön och mera dylikt? Kasta dig in i arbetet, njutningen eller glömskan, och förspill ej din tid i dessa onyttiga grubblerier. Hvad tjänar det till att söka dödens mysterium och hvart den förer oss? Var nöjd med lifvet och tag det som det är.» På hvilket sätt än världen formulerar det svar hon gifver oss, ligger det i hvarje fall icke något hopp däri.

Hvar finna vi då hjälpen? Jo, hos honom som Paulus kallar tålamodets och tröstens Gud. Men det sätt hvarpå han hjälper är i regeln annorlunda än vi föreställa oss. Han tager nämligen icke på en gång bort *allt* det som ängslar och trycker vårt lif; där en evig vinning skall göras, kräfves strid och arbete från vår sida, och härifrån vill Gud ej befria oss. Men hans hjälp består däruti, att han gifver hvad som för uthålligheten, arbetet och striden är oss mest af nöden, han gifver oss det hopp, som i sanning bär konungakrona. Visserligen kommer det icke till oss på en gång fullt utveckladt, utan snarare likt vårens ankomst. Det röjer de första spåren af lif med sina gryende aningar; så inträffar stillastående och återfall, och för en tid synes det som vore allt förkväfdt och lifstecknen tillbakaträngda; men de dyka upp igen, till dess våren har segrat. Sålunda

synes hoppet måhända svagt och vacklande, men det finnes dock; det kan undertryckas för ett ögonblick, men reser sig åter i sin kraft. Det har ju sitt upphof i Gud, som själf vill gifva oss det till en motvikt i lifvets kamp; därför tro vi ock att det i sin seger, skall uppenbara huru starkt det är.

Det kristna, konungakrönta hoppet, kommer alltså från Gud. Men emedan det äger lif och föder lif, så är det i viss mening ofattligt, så väl till sin natur som sin i verksamhet. Det finnes ingen som rätt kan genomskåda lifvets hemlighet. Icke dess mindre visar oss aposteln i texten *hvarifrån* det kommer och *huru* det kommer, det följer lifvets lag och kräfver vissa betingelser för att kunna komma till stånd. Den riktning, i hvilken vår tanke måste gå för att finna sanningens skatt, angifver aposteln i början af vår text: »Hvad hälst som tillförne är skrifvet, det är skrifvet oss till lärdom, på det vi skola hafva hopp genom tålamod och skrifternas tröst.» Härigenom har aposteln visat en hvar anfäktad och kämpande själ, som längtar efter att få hoppet till egendom, hän till *Guds ord*, sådant det gifves oss i den heliga skrift.

Låtom oss dock icke taga dessa ting ytligt och blott flyktigt beröra dem, detta medför en allvarlig fara för vårt andliga lif. Vet du hvad som är hufvudorsaken till att hoppet tränges så långt tillbaka hos dig? Det beror dels däraf, att du alls icke *arbetar* med Guds ord, som dock har blifvit oss gifvet för att frambringa hopp. Dels har det ock sin grund däri, att äfven om du läser Guds ord, så glömmer du, att hvad där är skrifvet, är skrifvet oss till *lärdom*. Bibeln är icke en bok, hvari man kan kasta en

blick här och där, eller som man kan genomläsa utan någon bestämd plan; den är skrifven till *lärdom*, på det att du må lära något däri. När du fördenskull studerar din bibel, så stanna inför dessa stora tilldragelser, som där, en efter annan träda dig till mötes; och du skall lära något af dem alla. För en kämpande själ finnes det något att lära af Abraham, om hvilken det heter, att han hoppades där intet hopp var. Han blir en gammal man och det synes, som skulle alla Herrens löften gå om intet; men han banar sig en väg genom alla tvifvel och allt missmod i sitt starka hopp. Det fins något att lära af Elias, som står allena, midt bland ett affallet folk, men ändock fasthåller hoppet om, att Israels Gud skall visa huru han är den starkaste. Det finnes något att lära af Stefanus, hvilkens själ lyfter sig öfver dödens ångest genom hoppet att blifva mottagen i härligheten af människosonen, som sitter på Guds högra hand. Inför dessa hoppets hjältar må du *lära* något och säga till dig själf: mig kan också samma nåd vederfaras, ty Guds kärlek omsluter ju äfven mig. Detta är emellertid det svåraste för ett hopplöst hjärta, att tillägna sig Herrens löften och säga: Jag vet, att dessa gälla mig. Hufvudsaken är likväl den, att du icke glömmer hvad *som ligger bakom* dessa underbara löften, hvilka återfinnas i din bibel. Det fins ord nog i världen, höga, klingande ord, hvilka det dock kostar så litet att utsäga och som sakna hvarje betydelse, emedan det icke står något bakom dem. Men här förhåller det sig annorlunda. Paulus skrifver, att »Jesus Kristus blifvit omskärelsens tjänare för Guds sannfärdighets skull, till att stadfästa löftena till fäderna.» Dessa

löften, som gifvas oss, hafva kostat det största i världen. På det att du skulle få hvila trygt i den frid, som öfvergår allt förstånd, har Jesus måst hvila på hö och strå i bethlehemskrubban. På det du skulle få ärfva ett hem hos Gud i det stora fadershuset, har Jesus måst irra likt en hemlös flykting på jorden. Om du nu får lefva i nådens härliga ljus, så är det derför att Jesus har kämpat i Getsemane den mörka natt. Det hopp, hvilket i dag bjudes dig till egendom, och som bär konungakrona, har Jesus vunnit, då han bar törnekronan. På det du skulle få gå själfva döden till mötes med uppståndelsens hopp, har Jesus måst smaka dödens bittra ve. Ett sådant lif och en sådan smärta ligga bakom det underbara ord, som är skrifvet oss till lärdom. Fördenskull klingar det också annorlunda än hvarje annat ord i världen och är mäktigt att gifva vårt hjärta ett lefvande hopp. Men häremot måhända någon ville invända: ännu vet jag dock ei, om detta ord angår *mig*. Härpå svarar Paulus: »Kristus har antagit sig oss.» Och i detta »*oss*» har han inneslutit alla dem, som vilja blifva rättfärdiga utan förskyllan, genom den nåd i Jesus Kristus gifven är.» Det står ju icke, att Kristus antagit sig alla andra *dig undantagen*. För dig finnes detta enda att göra: tro Herren på hans eget ord, och för ditt hjärta fasthålla sanningen: Han antog sig också mig på den dag, då han drog mig in i sin kärlek; och den som Jesus en gång får mottaga släpper han aldrig, så länge vi icke släppa honom. Däraf vet jag att dessa dyrbara löften angå just mig; dessa löften, som försäkra mig om delaktighet i det heliga hopp, som bär konungakrona.

Veta vi nu hvarifrån det kristna hoppet härstammar och huru det uppkommer, så återstår ännu en fråga att besvara: Hvad frambringar det? Äfven härpå svarar aposteln, i det han först nämner *tålamod*. Det är ej blott barnen, som hafva svårt för att vänta. Huru gamla vi än blifva, bor dock beständigt i oss otålighetens ande. Vid bröllopet i Kana kunde Maria icke vänta till dess Herrens tid kom att hjälpa, och på liknande sätt förhåller det sig med oss alla. Men där det heliga hoppet blifver en lifskraft, verkar det hos oss tålamod. Besinna blott huru Gud, i stort tålamod kan vänta på oss. Han hade orsak till, att för länge sedan lämna oss, men det skulle hafva varit liktydigt med vår eviga undergång. Hans kärlek hoppas allt; fördenskull bidar den ännu, att vi skola vända om och blifva hans. Därför är han också tålmodig mot sina barn.

Så skall hoppet jemväl hjälpa oss att blifva tåliga. Vi behöfva det gent emot våra medmänniskor, då vi mången gång ställas på hårda prof. Men så länge hoppet får härska, skola vi icke uppgifva en enda människa såsom förlorad. Och när aposteln säger: »Antagen eder hvarandra, såsom Kristus har antagit sig oss, till Guds ära», så har han härmed sagt, hvaruti vårt tålamod gent emot våra bröder skall bestå. Då julhögtiden kommer, är det säkerligen många bland oss som, med uteslutande tanke på den timliga trefnaden, vilja antaga sig andra, på det äfven de må få del i högtidsglädjen. Hela vårt lif på jorden är en adventstid, som föregår den stora jul, hvilken i himlen skall firas. Lefva vi i detta hopp, så skall det också uppväcka hos oss lust att »antaga sig andra»

och hjälpa hvarandra till rätta, på det ej allt för mången plats må komma att stå tom vid högtiden i himmelen.

Men hoppet frambringar tålamod, ej endast med hänsyn till andra, det samma gäller jämväl med afseende på oss själfva. Det är sorgligt att måhända åratal igenom plågas under anfäktelse, utan att komma i besittning af den frid och glädje, hvarefter hjärtat trånar. Det är hjärtslitande att i känslan af sin synd ligga liksom krossad till jorden, och vidblifva att bida på det ögonblicks ankomst, då Guds nådeskraft löser bojan.

Det är hemskt att få se in i det mörker, som ligger bakom grafven utan att få blick på de stjärnor, hvilka lysa i mörkret. Men för så vidt hoppet lefver uti oss, så gifver det oss tålamod att bida på Guds timma. Denna timma kommer, då du blott håller ut, det är den tröst, som Herren själf gifver oss uti sitt ord. Må du därför icke förtröttas.

Såsom hoppet verkar tålamod, så skall det ock frambringa tacksägelse enligt apostelns ord: »att I endräkteligt med en mun må prisa Gud och vår Herres Jesu Kristi fader.» Liksom det är oss svårt att vara tåliga, så hafva vi också svårt att vara tacksamma. Äfven om vi få mottaga bevis på Guds godhet faller sig ändock tacksägelsen icke lätt. Dubbelt svårt varder det däremot under väntans tider, då det synes oss som skulle Gud allt fort dröja. Likväl förmår hoppet att äfven under sådana tider stämma tacksägelsens strängar i vår själ. Midt under vinterns dunkel sjunger hoppet sin sång till sommarens ära. Så skall jämväl under stridens dagar vårt hopp frambringa tacksägelseoffret

till Gud vår frälsare, från hvilken segern kommer.

Man fann nyligen vid en jordgräfning i Thessalonika tvänne grafvar. På den ena stod det: »intet hopp», på den andra: »Kristus är mitt hopp». Måhända förskrefvo de sig från den tid, då brytningen mellan hedendom och kristendom var som starkast, omedelbart efter aposteln Pauli predikan i staden. Nu, i dag, har åter blifvit oss sagdt, att det gifves tvänne möjligheter för vårt val: den värld öfver hvilken inskriften lyder: »intet hopp» och det rike hvaröfver det står skrifvet: »Kristus är mitt hopp.» Valet ligger ju i din egen hand. Gud gifve att du måtte välja det rike, där det konungakrönta hoppet blir din egendom. Amen.

Stockholm, P. Palmquists Aktiebolags Boktr. 1893.